

EDUSKUNNAN VASTAUS 33/2005 vp

Hallituksen esitys laeiksi alkolukolla valvotun ajo-oikeuden kokeilemisesta ja tieliikennelain väliaikaisesta muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi alkolukolla valvotun ajo-oikeuden kokeilemisestä ja tieliikennelain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 15/2005 vp).

Valiokuntakäsittely

Liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 6/2005 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

alkolukolla valvotun ajo-oikeuden kokeilemisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään mahdollisuudesta määrätä rattijuopumukseen syyllistyneelle ehdollinen ajokielto yhdistettynä ajo-oikeuden valvontaan (*valvottu ajo-oikeus*).

musasian käsittelyn yhteydessä tuomioistuimelle.

Poliisin tulee ilmoittaa 1 momentissa tarkoitettujen rikosten esitutkinnassa epäillylle mahdollisuudesta valvottuun ajo-oikeuteen sekä selvittää hänelle valvonnan sisältö, ehdot ja kustannukset.

2 §

Valvotun ajo-oikeuden pyytäminen

Valvottua ajo-oikeutta voi pyytää tieliikennelain (267/1981) 79 a §:n 1 momentissa tarkoitettua rattijuopumuksesta epäilty, jolla on vakinnainen asuinpaikka Suomessa ja vähintään B-ajokorttiluokan mukainen muu kuin tieliikennelain 72 §:n 2 momentissa tarkoitettu kahden vuoden ajo-oikeus. Pyyntö on esitettävä epäiltyä rattijuopumusta tutkivalle poliisille tai rattijuopu-

3 §

Kokeilussa käytettävä ajoneuvo

Valvotussa ajo-oikeudessa käytettävä ajoneuvo on varustettava laitteella, joka kuljettajan hengitysilma-asta mitattavan alkoholipitoisuuden perusteella estää ajoneuvon käynnistymisen (*alkolukko*). Alkolukko asennetaan yhteen valvottuun ajo-oikeuteen määrätyn (*valvottava*) yksityiskäytössä olevaan henkilö- tai pakettiautoon. Ajoneuvo on muutoksastettava alkolukon asentamisen ja sen poistamisen jälkeen.

4 §

*Valvotun ajo-oikeuden määrääminen ja koetus-
aika*

Valvottu ajo-oikeus määrätään tieliikennelain 79 a §:n 1 momentissa säädetyksi koetusajaksi. Valvottavan asuinpaikan poliisi myöntää koetusajaksi ajokortin (*alkolukkoajokortti*). Alkolukkoajokortin luovuttamisen edellytyksenä on, että valvottava toimittaa poliisille todistuksen alkolukon asentamisesta, rekisteröintitodistuksen I osan, jonka mukaan ajoneuvo on alkolukon asentamisen jälkeen muutostarkastettu, sekä todistuksen 6 §:ssä tarkoitetun päihderiippuvuuden arviointiohjelman aloittamisesta.

Poliisin on tehtävä alkolukkoajokortin myöntämisestä merkintä ajoneuvoliikennerekisteriin.

Valvottavan on koetusaikana täytettävä valvottuun ajo-oikeuteen kuuluvat velvollisuudet. Koetusajan päättyessä valvottavan asuinpaikan poliisin on varmistettava, että valvottava on täyttänyt kaikki velvollisuudet. Koetusajan päättyttyä alkolukkoajokortti on palautettava valvottavan asuinpaikan poliisille. Tämän jälkeen valvottavalle luovutetaan ajokortti, jonka poliisi on väliaikaiseen ajokieltoon määräämisen yhteydessä ottanut haltuunsa, tai poliisi luovuttaa valvottavalle uuden ajokortin.

5 §

Valvotun ajo-oikeuden käyttäminen

Koetusaikana valvottavalla on ajo-oikeus vain alkolukkoajokortissa yksilöityyn ajoneuvoon. Alkolukkoajokortti oikeuttaa valvottavan koetusaikana kuljettamaan alkolukolla varustettua ajoneuvoa Suomessa lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa.

6 §

Päihderiippuvuuden arviointiohjelma

Valvottavan on suoritettava kuuden kuukauden pituinen päihderiippuvuuden arviointiohjel-

ma. Ohjelma on aloitettava viipymättä valvottua ajo-oikeutta koskevan pyynnön jälkeen.

Valvottavan on toimitettava asuinpaikkansa poliisille päihderiippuvuuden arviointiohjelmaan kuuluvat lääkärinlausunnot ja todistukset käynneistään lääkärin ja terveydenhuollon henkilöstöön kuuluvan luona sekä ilmoitettava seuraavan käynnin ajankohta. Poliisin on tehtävä lausunnon tai todistuksen toimittamisesta merkintä ajoneuvoliikennerekisteriin.

7 §

Jatkoseuranta

Päihderiippuvuuden arviointiohjelman päätyttyä valvottavan on osallistuttava jatkoseurantaan. Jatkoseurannassa valvottava käy koetusajana kolmen kuukauden välein lääkärintarkastuksessa, jota koskeva lääkärinlausunto hänen on toimitettava poliisille sekä ilmoitettava seuraavan tarkastuksen ajankohta. Poliisin on tehtävä lausunnon toimittamisesta merkintä ajoneuvoliikennerekisteriin.

8 §

Kustannukset

Valvottava vastaa valvotusta ajo-oikeudesta hänelle aiheutuvista kustannuksista.

9 §

Tiedonpurku alkolukosta

Valvottavan on 60 päivän välein vietävä alkolukolla varustettu ajoneuvo alkolukon käyttötietojen purkamista varten laitevalmistajan valtuutetulle edustajalle, joka on ilmoitettu Ajoneuvohallintokeskukselle. Käyttötiedot lähetetään laitevalmistajan ylläpitämään rekisteriin, jossa ne ovat poliisin käytettävissä valvotun ajo-

oikeuden käyttämisen valvontaa varten. Käyttö-
tietoihin ei saa sisältyä henkilötietoja.

10 §

Koetusajan keskeytyminen

Koetus aika keskeytyy, jos valvottava määrätään ajokieltoon tai väliaikaiseen ajokieltoon. Jos poliisi määrää valvottavan ajokieltoon tai jos väliaikaiseen ajokieltoon määrääminen perustuu tieliikennelain 76 §:n 5 tai 6 kohtaan, poliisin on ilmoitettava päätöksestään syyttäjälle, jonka on viipymättä esitettävä valvotun ajo-oikeuden peruuttamista ja ehdollisen ajokiellon täytäntöönpanoa koskeva vaatimus tuomioistuimelle. Vaatimus esitetään sille tuomioistuimelle, jonka piirissä valvottava asuu tai pysyvästi oleskelee. Asia voidaan alioikeudessa käsitellä yhden tuomarin kokoonpanossa, ja virallisen syyttäjän tulee olla istunnossa läsnä. Asia voidaan käsitellä ja ratkaista valvottavan poissaolosta huolimatta. Muuten menettelyyn sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa säädetään.

Jos tuomioistuin ei määrää valvottua ajo-oikeutta peruutettavaksi ja ehdollista ajokieltoa pantavaksi täytäntöön, väliaikaisen ajokiellon kesto luetaan koetusajaksi.

11 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen on voimassa, mitä tieliikennelain 106 a §:ssä säädetään.

12 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset alkolukon teknisistä ominaisuuksista, toiminnasta, asennuksesta sekä käyttötietojen purkamisesta ja niiden ilmoittamisesta poliisille annetaan valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa päivään kuuta 20 .

Lakia sovelletaan, jos 2 §:ssä tarkoitettuun rattijuopumukseen on syyllistytty lain tultua voimaan. Lakia sovelletaan valvottuun ajo-oikeuteen koetusajan päättymiseen asti. Lakia sovelletaan myös sen voimassaoloajan jälkeen käsiteltäessä lain soveltamisalaan kuuluvia muutoksenhakuasioita.

Laki

tieliikennelain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 76 §:n 3 ja 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 1199/2002, sekä

lisätään väliaikaisesti 76 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1199/2002, uusi 5 ja 6 kohta, 77 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 676/1990 ja 1242/1997, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 79 a § seuraavasti:

76 §

Perusteet väliaikaiseen ajokieltoon määräämiselle

Poliisimies voi määrätä ajo-oikeuden haltijan väliaikaiseen ajokieltoon ja ottaa ajokortin haltuunsa:

— — — — —
3) jos on todennäköistä, että edellytykset ajokiellon määräämiselle 75 §:n 2 momentin 3—6 kohdan tai 3 momentin nojalla ovat olemassa;

4) jos on ilmeistä, että ajo-oikeuden haltijan ajokyky on sairauden, vian tai muun sellaisen syyn vuoksi siinä määrin heikentynyt, että siitä aiheutuu ajon jatkuessa olennaista vaaraa muulle liikenteelle, eikä terveydentilan selvittämistä 73 §:n 2 momentin mukaisesti voida tästä syystä pitää yksinään riittävänä;

5) 79 a §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun pyynnön peruuttamisen vuoksi; taikka

6) jos on syytä epäillä ajo-oikeuden haltijaa 79 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta teosta tai laiminlyönnistä.

77 §

Väliaikaisen ajokiellon kesto

— — — — —
Edellä 76 §:n 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa väliaikainen ajokielto jatkuu, kunnes tuomioistuimien päättää alkolukolla valvotun ajo-oikeuden kokeilemisestä annetussa laissa (/) tarkoitetun valvotun ajo-oikeuden peruuttamisesta ja ehdollisen ajokiellon määräämisestä täytäntöönpantavaksi.

79 a §

Valvottu ajo-oikeus

Tuomioistuimen on määrättävä rikoslain 23 luvun 3 §:n 1 momentissa tai 4 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun rattijuopumukseen syyllistyneelle alkolukolla valvotun ajo-oikeuden kokeilemisestä annetussa laissa tarkoitettu valvottu ajo-oikeus, jos ajokieltoon määrättävä sitä pyytää ja hänen arvioitaan suoriutuvan siihen kuuluvista velvollisuuksista eikä häntä tuomita ehdottomaan vankeusrangaistukseen. Ajokielto on määrättävä ehdollisena valvotun ajo-oikeuden ajaksi. Väliaikainen ajokielto päättyy ja koetus-aika alkaa, kun valvottuun ajo-oikeuteen määrättylle luovutetaan alkolukolla valvotun ajo-oikeuden kokeilemisestä annetun lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu alkolukkoajokortti. Koetusajan pituus on yksi vuosi. Valvotusta ajo-oikeudesta ja koetusajan keskeytymisestä säädetään alkolukolla valvotun ajo-oikeuden kokeilemisestä annetussa laissa.

Tuomioistuimen on peruutettava valvottu ajo-oikeus ja määrättävä ehdollinen ajokielto pantavaksi täytäntöön, jos valvottava ennen koetusajan alkamista tai koetusaikana:

1) peruuttaa valvontaa koskevan pyyntönsä;

2) määrätään ajokieltoon; taikka

3) ilman hyväksyttävää syytä rikkoo valvotun ajo-oikeuden rajoitusta tai laiminlyö valvotun ajo-oikeuteen kuuluvan velvollisuuden.

Valvotusta ajo-oikeudesta on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä 79 §:ssä säädetään ehdollisesta ajokiellosta.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa päivään kuuta 20 .

Helsingissä 22 päivänä huhtikuuta 2005